

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра французької філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

_____ Майя

НІКОЛАЄВА

« 01 » 09 _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Граматичні категорії іменних частин мови

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша – французька

Освітньо-професійна програма: Романські мови та літератури (переклад
включно), перша – французька

ОНУ

2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Граматичні категорії іменних частин мови». – Одеса: ОНУ, 2022. – 11 с.

Розробник:

Телецька Т.В., к. філол. наук, доцент, доцент кафедри французької філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри французької філології

Протокол № 1 від “ 31 ” 08 2022 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Погоджено із гарантом ОПП Романські мови та літератури (переклад включно),
перша – французька

(підпис)

Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської
філології

Протокол № 2 від “ 1 ” вересня 2022 р.

Голова НМК

(підпис)

Тетяна ТЕЛЕЦЬКА

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання*</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	Вибіркова	
	Спеціальність: 035 Філологія	Рік підготовки:	
		1-й	
	Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька	Семестр	
		1-й	
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції	
		Практичні, семінарські	
		36 год.	
		Самостійна робота	
		54 год.	
		Форма підсумкового контролю: <p style="text-align: center;">залік</p>	

* Не передбачено

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Граматичні категорії іменних частин мови» ставить за мету сформувати у студентів стійкі навички та вміння вживати граматичні форми іменників та прикметників в усному та письмовому мовленні з урахуванням сучасних шляхів розвитку словникового складу французької мови.

Досягнення цієї мети здійснюється завдяки вирішенню низки **завдань**:

- 1) активне засвоєння здобувачами вищої освіти основних граматичних форм іменників та прикметників, які вживаються в усному і письмовому мовленні;
- 2) уміння граматично правильно формувати своє висловлювання французькою мовою;
- 3) формування навичок розрізняти нормативні і варіативні граматичні форми;
- 4) розуміння та вміння вживати граматичні форми / структури відповідно до їх стилістичного значення.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

Інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладознавства) та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних (ЗК):

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальних (СК):

СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації перекладу тексту.

Програмні результати навчання (ПР). У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

ПР 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні граматичні форми іменників та прикметників;
- граматичні правила формування висловлювання;
- варіативні граматичні форми іменників та прикметників;

вміти:

- розрізняти нормативні і варіативні граматичні форми іменників та прикметників;
- вживати граматичні форми / структури відповідно до їх стилістичного значення в усному і письмовому мовленні.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Граматичні категорії іменника

Тема 1. Форми і значення артиклю. Значення і вживання означеного артиклю. Значення і вживання неозначеного артиклю. Частковий артикль: форми і вживання. Артикль з власними назвами. Невживання артиклю. Артикль і прийменник *de*.

Тема 2. Жіночий рід іменника. Жіночий рід, позначений зміною закінчення. Жіночий рід, позначений особливим суфіксом. Жіночий рід, позначений зміною форми детермінативу. Жіночий рід, позначений особливим словом. Іменники-назви осіб, що мають лише один рід.

Тема 3. Множина загальних злічуваних та незлічуваних іменників. Множина власних назв та запозичень.

Тема 4. Фемінізація професій у сучасній французькій мові. Порівняльний аналіз фемінізації професій у сучасній французькій та українській мовах.

Змістовий модуль 2. Граматичні категорії прикметника

Тема 5. Семантичні та синтаксичні класи прикметників. Жіночий рід якісних прикметників: графічні та фонетичні зміни. Відсутність маркування жіночого роду.

Тема 6. Множина якісних прикметників. Узгодження якісних прикметників: простих і складених. Незмінні форми прикметників.

Тема 7. Місце прикметника та ступені порівняння якісних прикметників. Прикметники, що мають синтетичні форми ступенів порівняння.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		л	п/с	інд	ср
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Граматичні категорії іменника					
Тема 1. Форми і значення артиклю. Значення і вживання означеного/неозначеного артиклю. Частковий артикль: форми і вживання. Артикль з власними назвами. Невживання артиклю.	20		10		10
Тема 2. Жіночий рід іменника. Жіночий рід, позначений зміною закінчення. Жіночий рід, позначений особливим суфіксом. Жіночий рід, позначений зміною форми детермінативу. Жіночий рід, позначений особливим словом. Іменники-назви осіб, що мають лише один рід.	14		6		8
Тема 3. Множина загальних злічуваних та незлічуваних іменників. Множина власних назв та запозичень.	10		4		6
Тема 4. Фемінізація професій у сучасній французькій мові та порівняння з українською мовою.	10		4		6
Разом за змістовим модулем 1	54		24		30
Змістовий модуль 2. Граматичні категорії прикметника					
Тема 5. Семантичні та синтаксичні класи прикметників. Жіночий рід якісних прикметників: графічні та фонетичні зміни. Відсутність маркування жіночого роду.	12		4		8
Тема 6. Множина якісних прикметників. Узгодження якісних прикметників: простих і складених. Незмінні форми прикметників.	12		4		8
Тема 7. Місце прикметника та ступені порівняння якісних прикметників. Прикметники, що мають синтетичні форми ступенів порівняння.	12		4		8
Разом за змістовим модулем 2	36		12		24
Усього годин	90		36		54

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

Теми практичних занять наведено у Розділі 4. Структура навчальної дисципліни

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин
1	Тема 1. Виконати вправи на закріплення матеріалу: ех. 1-7 (р. 51-56) (Самойлова О.П., Комірна Є.В. Практична граматики французької мови: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: видавничий дім «Ін Юре», 2008. 512 с.)	10
2	Тема 2. Виконати вправи на закріплення матеріалу: ех. 9-14 (р. 77-78), ех. 1-10 (р. 82-84) (Самойлова О.П., Комірна Є.В. Практична граматики французької мови: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: видавничий дім «Ін Юре», 2008. 512с.)	8
3	Тема 3. Виконати вправи на закріплення матеріалу: ех. 1-4 (р.86), ех. 1-3 (р.88), ех. 2-4 (р.93-94), (Самойлова О.П., Комірна Є.В. Практична граматики французької мови: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: видавничий дім «Ін Юре», 2008. 512 с.)	6
4	Тема 4. Фемінізація професій у сучасній французькій мові та порівняння з українською мовою. Підготувати реферат.	6
5	Тема 5. Виконати вправи на закріплення матеріалу: ех. 15-16 (р. 107), ех. 21-31 (р. 108-110) (Самойлова О.П., Комірна Є.В. Практична граматики французької мови: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: видавничий дім «Ін Юре», 2008. 512 с.)	8
6	Тема 6. Виконати вправи на закріплення матеріалу: ех. 3-8 (р. 118-120) (Самойлова О.П., Комірна Є.В. Практична граматики французької мови: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: видавничий дім «Ін Юре», 2008. 512 с.)	8
7	Тема 7. Виконати вправи на закріплення матеріалу: ех. 4-8 (р. 124-125), ех. 8-11 (р. 134-135) (Самойлова О.П., Комірна Є.В. Практична граматики французької мови: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: видавничий дім «Ін Юре», 2008. 512 с.)	8
	Разом	54

9. Методи навчання

Словесні: пояснення правил, понять, термінів; коментування, роз'яснення змісту і способу виконання завдань; опис фактів і граматичних явищ.

Наочні: ілюстрування навчального матеріалу, використання аудіо записів.

Практичні: виконання вправ, самостійні завдання.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування, контрольні письмові роботи, перевірка завдань, що виносяться на самостійне опрацювання.

Підсумковий контроль: залік

Критерії та шкала оцінювання

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
90–100	A	зараховано	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного контролю.
85–89	B		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного контролю виконав не в повному обсязі.
70–74	D		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.

35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного контролю.
0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

11. Питання для поточного контролю

1. Форми і значення артиклю.
2. Значення і вживання означеного артиклю.
3. Значення і вживання неозначеного артиклю.
4. Частковий артикль: форми і вживання.
5. Артикль з власними назвами.
6. Невживання артиклю.
7. Артикль і прийменник *de*.
8. Жіночий рід іменника. Жіночий рід, позначений зміною закінчення.
9. Жіночий рід, позначений особливим суфіксом.
10. Жіночий рід, позначений зміною форми детермінативу.
11. Жіночий рід, позначений особливим словом.
12. Іменники-назви осіб, що мають лише один рід.
13. Фемінізація професій у сучасній французькій мові.
14. Порівняльний аналіз фемінізації професій у сучасній французькій та українській мовах.
15. Множина загальних злічуваних іменників.
16. Множина загальних незлічуваних іменників.
17. Множина власних назв.
18. Множина запозичених іменників.
19. Семантичні та синтаксичні класи прикметників.
20. Жіночий рід якісних прикметників: графічні та фонетичні зміни.
21. Прикметники з подвійною формою чоловічого роду.
22. Відсутність маркування жіночого роду прикметників.
23. Множина якісних прикметників.
24. Узгодження простих якісних прикметників.
25. Узгодження складених якісних прикметників.
26. Незмінні форми прикметників.
27. Місце прикметника
28. Ступені порівняння якісних прикметників.
29. Прикметники, що мають синтетичні форми ступенів порівняння.
30. Вживання прикметника в якості прислівника.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю здобувач вищої освіти може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль							Загальна оцінка
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
100	100	100	100	100	100	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни.

Силабус.

14. Рекомендована література

Основна

1. Самойлова О.П., Комірна Є.В. Практична граматики французької мови: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. 512 с.
2. Akyüz A., Bazelle-Shahmaei B., Orne-Gliemann M-F., Bonenfant J. En contexte. Exercice de grammaire A2. Paris: Hachette Livre, 2019. 159 p.

Додаткова

1. Grégoire M. Grammaire Progressive du français : Niveau débutant. Paris: CLE INTERNATIONAL, 2010. 176 p.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. <https://apprendre.tv5monde.com/fr>
2. <https://bescherelle.com/conjugeur.php>
3. <https://www.bonjourdefrance.com>
4. www.lepointdufle.net